

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 4. jūnijā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto SIA [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 73/2018),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 138. panta piekto daļu, ciktāl tā neparedz ierakstot zemesgrāmatā attiecīgā nekustamā īpašuma nodalījumā ķīlas tiesības atzīmi, norādīt likumiskos procentus no nodrošināmās prasības summas, valsts nodevu no nodrošināmās prasības un ar prasības nodrošināšanas lēmuma izpildi saistītos izdevumus, un šā panta astoto daļu, ciktāl tā neparedz lēmumā par prasības nodrošināšanu norādīt likumiskos procentus no nodrošināmās prasības summas un tiesāšanās izdevumu, tostarp valsts nodevas, atlīdzināšanu, (turpmāk kopā – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam, 92. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem.

2. Civilprocesa likuma 138. panta piektā daļa noteic: „Ja prasības priekšmets ir naudas prasījums, tās nodrošinājums ar nekustamo īpašumu izdarāms, ierakstot zemesgrāmatā attiecīgā nekustamā īpašuma nodalījumā ķīlas tiesības atzīmi, norādot nodrošināmās prasības summas apmēru.”

Saskaņā ar šā panta astoto daļu, apmierinot pieteikumu par prasības nodrošināšanu, lēmumā norāda summu, līdz kurai sniedzas nodrošinājums, bet tā nedrīkst būt lielāka par prasības summu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja ir prasītāja civillietā par parāda un līgumsoda piedziņu. Proti, ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas (datums) lēmumu prasītāja sabiedrība ar ierobežotu atbildību (nosaukums) minētajā civillietā aizstāta ar tās tiesību pārņēmēju – Pieteikuma iesniedzēju.

Pieteikumā norādīts, ka ar Daugavpils tiesas tiesneša (datums) lēmumu apmierināts sabiedrības ar ierobežotu atbildību (nosaukums) pieteikums un nodrošināta prasība pirms prasības celšanas, ierakstot ķīlas tiesības atzīmi zemesgrāmatā atbildētājas nekustamajam īpašumam. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 138. panta astoto daļu prasība nodrošināta prasības summas apmērā. Pamatojoties uz šo lēmumu un Civilprocesa likuma 138. panta piekto daļu, (datums) zemesgrāmatā ierakstīta ķīlas tiesības atzīme nekustamajam īpašumam nodrošinātās summas apmērā.

No Tiesu informācijas sistēmā pieejamās informācijas izriet arī tas, ka (datums) sabiedrība ar ierobežotu atbildību (nosaukums) atkārtoti lūgusi nodrošināt prasību, iekļaujot prasības summā arī ar apelācijas instances tiesas spriedumu no atbildētājas par labu prasītājam piedzītos tiesāšanās izdevumus. Ar Latgales apgabaltiesas (datums) lēmumu pieteikums apmierināts daļēji. Citstarp pamatojoties uz Civilprocesa likuma 138. panta astoto daļu lēmumā norādīts, ka prasības nodrošinājums nedrīkst pārsniegt kopējo prasības summu un, tā kā tiesāšanās izdevumi prasības summā netiek iekļauti, šajā daļā prasība nav nodrošināma.

Pieteikumā norādīts, ka, lai gan apelācijas instances tiesa prasību apmierinājusi, spriedums nav ticis izpildīts pilnībā. Proti, atbildētājas vietā nekustamā īpašuma ieguvējs tiesu izpildītāja depozīta kontā ir iemaksājis nodrošinātās prasības summu un Daugavpils tiesa ar (datums) lēmumu prasības nodrošinājumu atcēlusi. Tomēr ar apelācijas instances tiesas spriedumu apmierinātās prasības apmērs pārsniedz nodrošināto prasības summu. Tāpat Pieteikuma iesniedzējai esot liegta iespēja saņemt likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei, līgumsodu, tiesāšanās izdevumus, ar tiesas sprieduma izpildi saistītos izdevumus, izdevumus par lēmuma par prasības nodrošināšanu nostiprināšanu zemesgrāmatā un ar prasības nodrošināšanas lēmuma izpildi saistītos izdevumus.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētās normas aizskar viņai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā un 105. panta pirmajos trīs teikumos noteiktās pamattiesības, kā arī neatbilst Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietvertajam vienlīdzības principam.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzējai nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas prasībām.

7. Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtā daļa nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību

(pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka konstitucionālās sūdzības iesniegšanai noteiktais termiņš ir konstitucionālās sūdzības saturu veidojošs noteikums, kura neievērošana liedz pieeju Satversmes tiesai. Termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir līdzeklis, kas garantē tiesisko noteiktību un stabilitāti valstī, un tas neliedz personai vērsties un aizstāvēt savas tiesības un likumīgās intereses Satversmes tiesā. Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtajā daļā noteiktais termiņš ir pietiekami garš, lai persona varētu sastādīt un iesniegt konstitucionālo sūdzību (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 26. novembra sprieduma lietā Nr. 2002-09-01 secinājumu daļas 1. un 2. punktu*).

Pieteikuma iesniedzēja ir apstrīdējusi normas, kas reglamentē lēmumu par prasības nodrošināšanu, kā arī ķīlas tiesības atzīmes ierakstīšanu zemesgrāmatā. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka, piemērojot Civilprocesa likuma 138. panta piekto un astoto daļu, lēmumus par prasības nodrošināšanu tiesa pieņēmusi (datums) un (datums). Savukārt ķīlas tiesības atzīme zemesgrāmatā ierakstīta (datums). Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2018. gada 9. maijā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš nav ievērots.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtajā daļā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc SIA [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 73/2018).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš